

UZASADNIENIE

Decyzją z 18 stycznia 2022r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w C. w oparciu o przepisy ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych (jednolity tekst Dz.U. z 2018r., poz. 1924 ze zm.) – zwanej dalej ustawą o emeryturach pomostowych – odmówił ubezpieczonemu R. R. przyznania prawa do emerytury pomostowej, ponieważ ubezpieczony posiada prawo do policyjnej emerytury.

Ubezpieczony R. R. wniósł odwołanie, domagając się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania prawa do emerytury pomostowej. Ubezpieczony podał, że spełnia ustawowe przesłanki do uzyskania emerytury pomostowej. Organ rentowy błędnie oparł się na podstawie art. 16 ustawy o emeryturach pomostowych. Przepis ten w ocenie ubezpieczonego nie znajduje zastosowania w przypadku zbiegu prawa do emerytury pomostowej z policyjną emeryturą, ponieważ nie dotyczy świadczenia przysługującego osobie, która osiągnęła wiek emerytalny do świadczenia o charakterze dożywotnim.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 9 maja 2022 roku Sąd Okręgowy oddalił odwołanie.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony ukończył 60 lat (...)Ubezpieczony był zatrudniony od 5 marca 1981r. do 30 sierpnia 1993r. na stanowisku strażaka w jednostkach ochrony przeciwpożarowej kopalni węgla kamiennego. Od 1 września 1993r. do nadal ubezpieczony jest zatrudniony na stanowisku dowódcy sekcji w zakładzie ochrony przeciwpożarowej. Decyzją Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. przyznano ubezpieczonemu prawo do policyjnej emerytury, poczynając od 1 stycznia 2000r. na podstawie przepisów ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, UOP, SG, PSP i SW oraz ich rodzin (Dz.U. z 1994r., Nr 53, poz. 214 ze zm.)

Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy wskazał, że spór dotyczy uprawnień ubezpieczonego do emerytury pomostowej, w sytuacji gdy ma on już ustalone prawo do policyjnej emerytury.

Sąd Okręgowy podał, że zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;
- 6) po dniu 31 grudnia 2008r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
- 7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy, przy czym warunek ten został zniesiony z dniem 20 kwietnia 2022r.

Sąd Okręgowy uznał, że uzyskanie prawa do policyjnej emerytury wyklucza możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej. Sprzeciwia się temu w szczególności art. 13 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach pomostowych. Zgodnie z ust. 1 tego przepisu żołnierze zawodowi, funkcjonariusze Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Służby Ochrony Państwa, Służby Więziennej i Państwowej Straży Pożarnej nabywają prawo do emerytury pomostowej, na zasadach określonych w art. 4, jeżeli nie spełniają warunków do nabycia prawa lub utracili prawo do emerytury określonej w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym tych osób. Z kolei jak stanowi ust. 2 przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej osobom, o których mowa w ust. 1, okresy służby pełnionej przez te osoby traktuje się na równi z okresami pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, odpowiednio do art. 3 ust. 4-7.

Sąd Okręgowy wskazał, że skoro ubezpieczony spełnił przesłanki do uzyskania policyjnej emerytury, taką emeryturę uzyskał i nie utracił do niej prawa, to w myśl cytowanego wyżej przepisu nie może nabyć prawa do emerytury pomostowej na zasadach określonych w art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych. Tym samym – zgodnie z przytoczonym art. 13 ust. 2 – okresy jego służby nie można zaliczyć do okresów pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze.

Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że cechą charakterystyczną emerytur pomostowych jest ich przejściowy charakter. Jak wynika bowiem z art. 16 ustawy o emeryturach pomostowych prawo do emerytury pomostowej ustaje z dniem:

1) poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, która jest ustalona decyzją organu rentowego lub innego organu emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach;

2) osiągnięcia przez uprawnionego wieku:

a) 60 lat - w przypadku kobiet,

b) 65 lat - w przypadku mężczyzn

- jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego lub innego organu emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach;

3) śmierci uprawnionego.

Sąd Okręgowy podniósł, że wykładnia art. 16 pkt 1 ustawy o emeryturach pomostowych nie pozostawia wątpliwości, że nabycie prawa do policyjnej emerytury powoduje ustanie prawa do emerytury pomostowej, a tym bardziej wyklucza możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej w okresie późniejszym.

Sąd Okręgowy podał, że art. 27 ustawy o emeryturach pomostowych przewiduje, że w razie zbiegu prawa do emerytury pomostowej z prawem do renty, uposażenia w stanie spoczynku, zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub innego świadczenia o charakterze emerytalnym lub rentowym, ustalonym na podstawie odrębnych ustaw, przysługuje tylko jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez uprawnionego. Sąd Okręgowy wskazał, że przytoczony przepis wymienia świadczenia o charakterze emerytalnym ustalone na podstawie odrębnych ustaw, jednakże policyjna emerytura nie jest świadczeniem o charakterze emerytalnym, a emeryturą.

Sąd Okręgowy dodał, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem i jednolitym stanowiskiem doktryny przepisy prawa ubezpieczeń społecznych powinny być wykładane ściśle, co oznacza prymat dyrektyw wykładni językowej w odniesieniu do pozostałych metod wykładni, w tym wykładni systemowej i wykładni historycznej lub celowościowej (wyrok Sądu Najwyższego z 8 grudnia 2005 r., w sprawie I UK 104/05). W związku z tym przepisy regulujące prawo do emerytur i emerytur pomostowych, ze względu na ich szczególny charakter nie mogą być interpretowane rozszerzająco.

Sąd Okręgowy oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Ubezpieczony wniósł apelację, domagając się zmiany zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej oraz zasądzenia od organu rentowego na swoją rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu apelacyjnym, ewentualnie uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu.

Ubezpieczony zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, a to art. 4 i art. 16 ustawy o emeryturach pomostowych poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że policyjna emerytura przyznana pracownikowi zakładowej straży pożarnej wyklucza możliwość przyznania prawa do emerytury pomostowej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne ustalenia Sądu Okręgowego co do stanu faktycznego sprawy, który w istocie nie był między stronami sporny. Sąd Okręgowy dokonał również trafnej interpretacji przepisów mających zastosowanie w niniejszej sprawie. W związku z tym zbędne jest ponowne przytaczanie ustaleń oraz szczegółowych rozważań zawartych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Sąd Okręgowy nie naruszył przepisów prawa, a to art. 4 i art. 16 ustawy o emeryturach pomostowych. Norma prawna zawarta w art. 4 ustawy reguluje przesłanki niezbędne do nabycia prawa do emerytury pomostowej. Natomiast przepis prawa zawarty w art. 16 wskazuje na przejściowy charakter emerytur pomostowych. Oznacza to, że prawo do emerytury pomostowej ustaje nie tylko z dniem śmierci ubezpieczonego, ale także z dniem poprzedzającym dzień nabycia prawa do emerytury, jeżeli uprawniony nie ma prawa do emerytury ustalonego decyzją organu rentowego lub innego organu emerytalno-rentowego, określonego w odrębnych przepisach. Słusznie przyjął Sąd Okręgowy, że emerytura pomostowa jest świadczeniem, które przysługuje w sytuacji braku uprawnień do policyjnej emerytury lub uprawnień do emerytury z powszechnego wieku. Stanowisko Sądu Okręgowego wynika z językowej wykładni art. 16 ustawy o emeryturach pomostowych.

Bezsporna w sprawie jest okoliczność, że ubezpieczony nabył prawo do policyjnej emerytury na podstawie przepisów ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, UOP, SG, PSP i SW oraz ich rodzin (Dz.U. z 1994r., Nr 53, poz. 214 ze zm.) w związku z art. 129 ustawy z 24 sierpnia 1991 roku o Państwowej Straży Pożarnej (Dz.U. z 1999r., Nr 45, poz. 436 ze zm.). Na podstawie decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w W. ustalono ubezpieczonemu wysokość policyjnej emerytury i podjęto wypłatę świadczenia.

Skoro ubezpieczony ma prawo do emerytury policyjnej ustalone decyzją organu rentowego, to nie może nabyć prawa do emerytury pomostowej.

Na mocy art. 385 k.p.c. należało oddalić apelację jako bezzasadną.

sędzia Grzegorz Tyrka